

Edi?ie provizorie

HOT?RÂREA CUR?II (Camera întâi)

1 decembrie 2022(*)

„Trimitere preliminar? – Taxa pe valoarea ad?ugată (TVA) – A ?asea directiv? 77/388/CEE – Articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf – Persoane impozabile – Posibilitatea statelor membre de a considera ca persoan? impozabil? unic? persoane independente din punct de vedere juridic, dar strâns legate între ele prin leg?uri financiare, economice ?i organiza?ionale («grup TVA») – Reglementare na?ional? care desemneaz? organiza?ia?umbrel? a grupului TVA ca persoan? impozabil? unic? – Prest?ri interne în cadrul grupului TVA – Articolul 6 alineatul (2) litera (b) – Prest?ri gratuite de servicii – No?iunea de «alte scopuri decât pentru desf???urarea activit???i economice»”

În cauza C?269/20,

având ca obiect o cerere de decizie preliminar? formulat? în temeiul articolului 267 TFUE de Bundesfinanzhof (Curtea Federal? Fiscal?, Germania), prin decizia din 7 mai 2020, primit? de Curte la 18 iunie 2020, în procedura

Finanzamt T

împotriva

S,

CURTEA (Camera întâi),

compus? din domnul A. Arabadjiev, pre?edinte de camer?, domnii P. G. Xuereb (raportor), T. von Danwitz ?i A. Kumin ?i doamna I. Ziemele, judec?tori,

avocat general: doamna L. Medina,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scris?,

luând în considerare observa?iile prezentate:

- pentru guvernul german, de J. Möller ?i S. Heimerl, în calitate de agen?i;
- pentru Comisia European?, de A. Armenia ?i R. Pethke, în calitate de agen?i,

dup? ascultarea concluziilor avocatei generale în ?edin?a din 27 ianuarie 2022,

pronun?? prezenta

Hot?râre

1 Cererea de decizie preliminar? prive?te interpretarea articolului 4 alineatul (4) ?i a articolului 6 alineatul (2) litera (b) din A ?asea directiv? 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind

armonizarea legisla?iilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat?: baza unitar? de evaluare (JO 1977, L 145, p. 1, denumit? în continuare „A ?asea directiv?”).

2 Aceast? cerere a fost formulat? în cadrul unui litigiu între Finanzamt T (Administra?ia Fiscal? T, Germania) (denumit? în continuare „administra?ia fiscal?”), pe de o parte, ?i S, o funda?ie german? de drept public, pe de alt? parte, în leg?tur? cu aplicarea taxei pe valoarea ad?ugat? (TVA) acestei funda?ii pentru exerci?iul fiscal 2005.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

3 A ?asea directiv? a fost abrogat? ?i înlocuit?, de la 1 ianuarie 2007, prin Directiva 2006/112/CE a Consiliului din 28 noiembrie 2006 privind sistemul comun al taxei pe valoarea ad?ugat? (JO 2006, L 347, p. 1, Edi?ie special?, 09/vol. 3, p. 7). Totu?i, ?inând seama de data faptelor în discu?ie în litigiul principal, acesta r?mâne guvernat de A ?asea directiv?.

4 Articolul 2 din A ?asea directiv? prevedea:

„Sunt supuse [TVA?ului]:

1. livr?rile de bunuri ?i prest?rile de servicii efectuate cu titlu oneros pe teritoriul ??rii de c?tre o persoan? impozabil? care ac?ioneaz? ca atare;

[...]” [traducere neoficial?]

5 Articolul 4 din aceast? directiv? prevedea:

„(1) «Persoan? impozabil?» înseamn? orice persoan? care, în mod independent, desf??oar? în orice loc orice activitate economic? men?ionat? la alineatul (2), indiferent de scopul sau rezultatele activit??ii respective.

[...]

(4) Termenul «în mod independent» utilizat la alineatul (1) exclude de la TVA salaria?ii ?i alte persoane în m?sura în care acestea sunt legate de un angajator printr?un contract de munc? sau prin orice alte leg?turi juridice care dau na?tere rela?iei angajator?angajat în ceea ce prive?te condi?iile de munc?, remunerarea ?i r?spunderea angajatorului.

Sub rezerva consult?rilor prev?zute la articolul 29, fiecare stat membru poate considera ca persoan? impozabil? unic? orice persoane stabilite pe teritoriul statului membru respectiv care, fiind independente din punct de vedere juridic, sunt strâns legate între ele prin leg?turi financiare, economice ?i organiza?ionale.

(5) Statele, autorit??ile regionale ?i locale ?i alte organisme de drept public nu sunt considerate persoane impozabile pentru activit??ile sau opera?iunile în care se angajeaz? ca autorit??i publice, chiar ?i atunci când colecteaz? taxe, redeven?e, contribu?ii sau pl??i în leg?tur? cu activit??ile sau opera?iunile respective.

Cu toate acestea, atunci când se angajeaz? în asemenea activit??i sau opera?iuni, ele sunt considerate persoane impozabile pentru activit??ile sau opera?iunile respective în m?sura în care calitatea lor de persoane neimpozabile determin? denatur?ri semnificative ale concuren?ei.

În orice caz, aceste organisme sunt considerate persoane impozabile în ceea ce privește activitățile cuprinse în anexa D, cu condiția ca aceste activități să nu fie efectuate la o scară neglijabilă.

Statele membre pot considera activitățile acestor organisme care sunt scutite în temeiul articolului 13 sau 28, activități în care acestea sunt implicate ca autorități publice.” [traducere neoficială]

6 Potrivit articolului 6 alineatul (2) din directiva menționată:

„Se consideră prestări de servicii cu titlu oneros următoarele:

(a) utilizarea în folosul propriu a bunurilor care constituie o parte din activele folosite în cadrul unei activități economice de către persoanele impozabile sau de către personalul acestora sau, mai general, utilizarea acestora în alte scopuri decât pentru desfășurarea activității sale, atunci când [TVA-ul] aferent bunurilor respective a fost dedus total sau parțial;

(b) prestarea gratuit de servicii de către persoanele impozabile în folosul propriu sau al personalului acestora, sau, mai general, în alte scopuri decât pentru desfășurarea activității economice.

Statele membre pot deroga de la dispozițiile prezentului alineat, cu condiția ca această derogare să nu ducă la denaturarea concurenței.” [traducere neoficială]

7 Articolul 17 alineatul (2) din aceeași directivă prevedea:

„În măsura în care bunurile și serviciile sunt utilizate în scopul operațiunilor taxabile ale unei persoane impozabile, persoana impozabilă are dreptul de a deduce din taxa pe care o datorează:

(a) [TVA-ul] datorat sau achitat pentru bunurile care îi sunt sau care urmează să fi livrate și pentru serviciile care îi sunt sau urmează să fi prestate de o altă persoană impozabilă;

[...]” [traducere neoficială]

Dreptul german

8 Articolul 2 alineatul (2) din Umsatzsteuergesetz (Legea privind impozitul pe cifra de afaceri), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumită în continuare „UStG”), are următorul cuprins:

„Activitatea industrială, comercială, artizanală sau profesională nu se exercită în mod independent:

[...]

2. dacă, având în vedere ansamblul relațiilor efective, o persoană juridică este integrată pe plan financiar, economic și organizațional în întreprinderea organizației umbrelă (unitate fiscală). Efectele unității fiscale sunt limitate la prestații interne între filialele întreprinderii care au sediul pe teritoriul național. Aceste filiale trebuie să fie considerate ca o singură întreprindere. [...]

[...]”

9 Articolul 3 alineatul (9a) din UStG prevede:

„Sunt asimilate unei alte prestații cu titlu oneros următoarele:

1. utilizarea de către întreprinzător a bunurilor care constituie o parte din activele folosite în

cadru unei activități economice, care a dat dreptul la o deducere totală sau parțială a taxei achitate în amonte, în alte scopuri decât pentru desfășurarea activității economice sau în folosul propriu al personalului său, în măsura în care nu este vorba despre mici prestații în natură [pentru acesta]; acest lucru nu este aplicabil atunci când deducerea taxei achitate în amonte este exclusiv în temeiul articolului 15 alineatul (1b) sau atunci când o regularizare a deducerii taxei achitate în amonte trebuie efectuată în temeiul articolului 15a alineatul (6a);

2. furnizarea cu titlu gratuit de către întreprinzător a unei alte prestații în alte scopuri decât pentru desfășurarea activității economice sau în folosul propriu al personalului său, în măsura în care nu este vorba despre mici prestații în natură [pentru acesta].”

10 Articolul 73 din Abgabenordnung (Codul fiscal), în versiunea aplicabilă litigiului principal (denumit în continuare „AO”), prevede:

„O societate organic legată este obligată la plata impozitelor organizației umbrelor pentru care unitatea fiscală pe care acestea o formează este relevantă pe plan fiscal. [...]”

Litigiul principal și întrebările preliminare

11 S, o fundație germană de drept public, este organizația umbrelor atât a unui departament de medicină universitară, cât și a U GmbH. Aceasta este persoană impozabilă în scopuri de TVA pentru serviciile pe care le prestează cu titlu oneros, fără a fi totuși considerată persoană impozabilă pentru activitățile pe care le desfășoară în exercitarea prerogativelor sale de autoritate publică.

12 Pentru exercițiul fiscal în discuție în litigiul principal, U GmbH a prestat pentru S servicii de curățenie, de igienă și de spălare, precum și de transport de pacienți. În ceea ce privește în special serviciile de curățenie, acestea ar fi fost prestate pentru întregul complex imobiliar reprezentat de departamentul de medicină universitară, din care ar face parte camerele pacienților, culoarele, sălile de operații, sălile de cursuri și laboratoarele.

13 Din explicațiile furnizate de instanța de trimitere reiese că, pe de o parte, spațiul spitalicesc, ca atare, în măsura în care ar fi rezervat îngrijirilor acordate pacienților, ar intra în sfera activităților economice desfășurate de S, pentru care aceasta ar fi supusă TVA-ului. Pe de altă parte, sălile de cursuri, laboratoarele și celelalte localuri ar fi utilizate pentru formarea studenților, activitate pe care această fundație ar efectua în exercitarea prerogativelor sale de autoritate publică și pentru care nu ar fi considerată ca supusă acestei taxe. Proporția suprafeței complexului imobiliar în discuție, pentru care fuseseră prestate servicii de curățenie în temeiul acestui din urmă tip de activitate, s-ar ridica la 7,6 % din suprafața totală a complexului imobiliar menționat. Pentru serviciile sale, U GmbH ar fi primit de la S o remunerație în valoare de 76 085,48 euro.

14 În urma unui control, administrația fiscală a rectificat decizia de impunere a S pentru exercițiul fiscal în cauză, considerând că sediile acesteia formau o întreprindere unică, pentru care trebuia întocmită o singură declarație de TVA și, prin urmare, pentru care trebuia emisă o singură decizie de impunere.

15 Potrivit administrației fiscale, serviciile de curățenie de care beneficiase S în temeiul activităților care intră în sfera prerogativelor sale de autoritate publică i-ar fi fost prestate de U GmbH în cadrul unității fiscale (*Organschaft*) pe care aceste entități o compuneau, în sensul articolului 2 alineatul (2) punctul 2 din UStG, care urmărește să pună în aplicare în dreptul german posibilitatea, prevăzută la articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A seșea directivă, de a considera că reprezintă o persoană impozabilă unică persoanele care sunt independente din

punct de vedere juridic, dar care sunt strâns legate între ele prin legături financiare, economice și organizaționale.

16 Prin urmare, aceste servicii de curățenie ar fi susținut astfel o activitate în alte scopuri decât pentru desfășurarea activității economice și ar fi generat în favoarea S o „prestare gratuită”, conform articolului 3 alineatul (9a) punctul 2 din UStG, interpretat în lumina articolului 6 alineatul (2) litera (b) din A șasea directivă.

17 Având în vedere aceste elemente, administrația fiscală a apreciat, ținând seama de proporția de 7,6 % din suprafața complexului imobiliar în discuție, atribuit activităților desfășurate de S în exercitarea prerogativelor sale de autoritate publică, că suma corespunzătoare curățeniei acestei proporții din suprafață, realizată de U GmbH, se ridică la 5 782,50 euro. După deducerea unei marje de profit, evaluată la 525,66 euro, administrația fiscală a stabilit la 5 257 de euro baza de impozitare pentru „prestarea gratuită” și, astfel, un impozit majorat cu 841,12 euro.

18 Respingerea contestației administrative formulate de S împotriva acestei decizii de impunere rectificative a făcut obiectul unei acțiuni la Finanzgericht (Tribunalul Fiscal, Germania). Această instanță a admis acțiunea, susținând în esență că unitatea fiscală (*Organschaft*) ce reunea într-o întreprindere unică organizația umbrelă S și U GmbH, în calitate de societate organic legată, se extindea și la activitățile desfășurate de această organizație umbrelă în exercitarea prerogativelor sale de autoritate publică. De altfel, potrivit instanței menționate, condițiile unei „prestări gratuite”, în temeiul articolului 3 alineatul (9a) punctul 2 din UStG, nu ar fi îndeplinite.

19 Administrația fiscală a formulat recurs împotriva acestei hotărâri la Bundesfinanzhof (Curtea Federală Fiscală, Germania).

20 Instanța de trimitere subliniază de la bun început că, potrivit articolului 2 alineatul (2) punctul 2 prima teză din UStG, nu se consideră că o societate organic legată și integrată în întreprinderea organizației umbrelă a unui grup format din persoane independente din punct de vedere juridic, dar strâns legate între ele prin legături financiare, economice și organizaționale (denumit în continuare „grupul TVA”), își desfășoară activitatea economică în mod independent. Societatea organic legată menționată, care, dacă ar fi luat în considerare separat, ar trebui să fie supus TVA-ului, ar fi, în realitate, având în vedere legăturile financiare, economice și organizaționale pe care le întreține cu respectiva organizație umbrelă, considerată drept o angajată a acesteia. Acest lucru ar avea repercusiuni în ceea ce privește operațiunile pe care ea le desfășoară atât față de terți, cât și față de organizația umbrelă menționată.

21 Instanța de trimitere precizează, pe de o parte, în ceea ce privește operațiunile pe care o societate organic legată le efectuează față de terți, că cerința privind necesitatea de a avea o persoană impozabilă unică în sensul articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă ar fi garantată, chiar dacă această persoană impozabilă ar fi nu societatea organic legată, ci organizația umbrelă a grupului. Aceasta din urmă ar fi astfel obligată la plata TVA-ului nu numai pentru propriile operațiuni, ci și pentru cele realizate de societatea organic legată în relațiile cu terții. Prin urmare, în speță, S ar datora această taxă pentru operațiunile desfășurate de U GmbH în relațiile cu terții.

22 Pe de alt? parte, în ceea ce prive?te opera?iunile realizate între o societate organic legat? ?i organiza?ia?umbrel? a unui grup TVA, acestea ar fi privite ca fiind efectuate în cadrul aceleia?i persoane impozabile, astfel încât ar trebui s? se considere c? nu intr? în domeniul de aplicare al TVA?ului. Or, în spe??, serviciile de cur?enie prestate de U?GmbH pentru S ar constitui tocmai asemenea opera?iuni interne.

23 ?inând seama de elementele care preced?, instan?a de trimitere ridic? problema dac? posibilitatea de care dispun statele membre în temeiul articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A ?asea directiv? de a desemna o persoan? impozabil? unic? a unui grup TVA trebuie interpretat? în sensul c? aceast? persoan? impozabil? trebuie s? fie considerat? fie un membru al acestui grup, care ar fi obligat la plata TVA?ului pentru toate opera?iunile efectuate de ceilal?i membri ai grupului men?ionat („propunerea de r?spuns A”), fie grupul TVA însu?i, care ar fi distinct de membrii s?i. În aceast? a doua configura?ie, un astfel de grup ar fi privit ca o entitate fictiv? creat? exclusiv în scopuri de TVA („propunerea de r?spuns B”).

24 De?i, potrivit instan?ei de trimitere, propunerea de r?spuns A ar corespunde unor decenii de jurispruden?? ale Bundesfinanzhof (Curtea Federal? Fiscal?), ar fi totu?i necesar ca Curtea s? furnizeze clarific?ri suplimentare în special în lumina concluziilor care reies din Hot?rârea din 17 septembrie 2014, Skandia America (USA), filial Sverige (C?7/13, EU:C:2014:2225, punctele 28 ?i 29), în ceea ce prive?te aspectul dac? articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A ?asea directiv? poate fi interpretat în sensul c? autorizeaz? un stat membru s? desemneze ca persoan? impozabil? unic?, în locul unui grup TVA în sine, un membru al acestui grup, ?i anume organiza?ia?umbrel? a acestuia.

25 În aceast? privin??, instan?a de trimitere consider? c? articolul 2 alineatul (2) punctul 2 prima teză din UStG, în m?sura în care concentreaz? plata TVA?ului în sarcina unuia dintre membrii grupului, realizeaz? o simplificare a aplic?rii dreptului privind TVA?ul, îndeplinind astfel obiectivul de „simplificare administrativ?” urm?rit de articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A ?asea directiv?.

26 În schimb, potrivit acestei instan?e, nicio simplificare administrativ? nu poate reie?i din abordarea potrivit c?reia ar fi necesar s? se creeze un grup TVA independent, în sensul unei „entit??i fictive”.

27 În plus, Hot?rârea din 22 mai 2008, Ampliscientifica ?i Amplifin (C?162/07, EU:C:2008:301, punctul 19), Hot?rârea din 9 aprilie 2013, Comisia/Irlanda (C?85/11, EU:C:2013:217, punctele 40 ?i 48), precum ?i Hot?rârea din 17 septembrie 2014, Skandia America (USA), filial Sverige (C?7/13, EU:C:2014:2225, punctele 28, 29, 35 ?i 37), nu pot fi interpretate în sensul c? un stat membru nu este autorizat s? desemneze, în calitate de persoan? impozabil? unic? a unui grup TVA, un membru reprezentativ al acestui grup, ?i anume organiza?ia?umbrel? a acestuia.

28 Pe de alt? parte, împrejurarea ca un singur membru al grupului TVA s? fie supus impozit?rii pentru întregul grup nu s?ar opune r?spunderii solidare a celorlal?i membri ai grupului. În acest sens, articolul 73 prima teză din AO ar prevedea în esen?? r?spunderea solidar? a societ??ilor organic legate în ceea ce prive?te datoria fiscal? a organiza?iei?umbrel? a grupului men?ionat.

29 Potrivit instan?ei men?ionate, dac? problema ridicat? la punctul 23 din prezenta hot?râre ar primi propunerea de r?spuns B, indicat? la punctul 23 amintit, aceasta ar implica în esen?? c?, în spe??, nu se poate considera c? exist? o unitate fiscal? între organiza?ia?umbrel? S ?i societatea organic legat? U?GmbH. Astfel, aplicarea articolului 6 alineatul (2) litera (b) din A ?asea directiv? ar fi exclus?, dat fiind c?, în lipsa unei unit??i fiscale, aceast? din urm? societate ar trebui considerat? persoan? impozabil? independent? care a prestat servicii pentru S, pentru care ar fi

obligat? la plata TVA?ului, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din A ?asea directiv?.

30 În ipoteza în care propunerea de r?spuns A, indicat? la punctul 23 din prezenta hot?râre, ar prevala totu?i, instan?a de trimitere ridic? în plus problema dac? jurispruden?a Cur?ii privind articolul 6 alineatul (2) din A ?asea directiv? ?i în special cea rezultat? din Hot?rârea din 12 februarie 2009, Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie (C?515/07, EU:C:2009:88), trebuie interpretat? în sensul c?, într?o situa?ie cum este cea din litigiul principal – care prive?te o entitate precum S, care desf??oar?, pe de o parte, activit??i economice pentru care este persoan? impozabil? ?i, pe de alt? parte, activit??i în care se angajeaz? în exercitarea prerogativelor sale de autoritate public?, pentru care nu este considerat? persoan? impozabil? în scopuri de TVA în temeiul articolului 4 alineatul (5) din aceast? directiv? – furnizarea cu titlu gratuit a unei prest?ri de servicii care intr? în domeniul de activitate economic? al entit??ii în cauz? ?i destinat? domeniului s?u de activitate în calitate de autoritate public? ar putea fi impozitat? în temeiul articolului 6 alineatul (2) litera (b) din directiva men?ionat?.

31 Instan?a de trimitere precizeaz? c?, dac? s?ar r?spunde la prima întrebare prin propunerea de r?spuns A ?i dac?, prin urmare, articolul 2 alineatul (2) punctul 2 din UStG ar trebui interpretat ca fiind conform cu A ?asea directiv?, aceasta ar avea drept consecin?? faptul c?, în spe??, ar trebui s? se considere, în conformitate cu respectiva dispozi?ie de drept german, c? U?GmbH nu î?i desf??oar? activitatea în mod independent, astfel încât ar constitui o persoan? impozabil? unic? cu organiza?ia?umbrel? S. În acest mod, nicio prestare de servicii cu titlu oneros, în sensul articolului 2 punctul 1 din A ?asea directiv?, nu ar fi fost furnizat? de aceast? societate c?tre S, activitatea societ??ii men?ionate trebuind s? fie considerat? drept o activitate proprie organiza?iei?umbrel? respective.

32 Prin urmare, ar fi necesar s? se stabileasc? dac? trebuie s? se considere c? aceasta din urm? a furnizat, prin intermediul resurselor întreprinderii sale – din care ar face parte, în temeiul articolului 2 alineatul (2) punctul 2 din UStG ?i al articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A ?asea directiv?, ?i resursele U?GmbH –, prest?ri de servicii de cur??enie cu titlu gratuit, în alte scopuri decât pentru desf??urarea activit??ii economice, în sensul articolului 6 alineatul (2) litera (b) din A ?asea directiv?, ca urmare a faptului c? aceste prest?ri au fost furnizate pentru domeniul s?u de activitate în calitate de autoritate public?, ca „activitate neeconomic?”.

33 În aceste condi?ii, Bundesfinanzhof (Curtea Federal? Fiscal?) a hot?rât s? suspende judecarea cauzei ?i s? adreseze Cur?ii urm?toarele întreb?ri preliminare:

„1) Posibilitatea statelor membre, prev?zut? la articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din [A ?asea directiv?], de a considera ca persoan? impozabil? unic? orice persoane stabilite pe teritoriul lor care, fiind independente din punct de vedere juridic, sunt strâns legate între ele prin leg?turi financiare, economice ?i organiza?ionale, trebuie s? fie exercitat? astfel încât

a) tratarea ca persoan? impozabil? unic? s? se aplice în privin?a uneia dintre aceste persoane care va fi persoana impozabil? pentru toate opera?iunile efectuate de persoanele respective sau astfel încât

b) tratarea ca persoan? impozabil? unic? s? conduc? în mod obligatoriu – ?i, prin urmare, luând în considerare pierderi fiscale importante – la un grup TVA distinct de persoanele strâns legate între ele, grup care constituie o entitate fictiv? creat? doar în scopuri de TVA?

2) În cazul în care [propunerea de r?spuns A] ar fi r?spunsul corect la prima întrebare: rezult? din jurispruden?a Cur?ii de Justi?ie a Uniunii Europene referitoare la [utilizarea în] alte scopuri decât pentru desf??urarea activit??ii economice, în sensul articolului 6 alineatul (2) din [A ?asea directiv?] (Hot?rârea din 12 februarie 2009, Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw

Organisatie, C-515/07, EU:C:2009:88) c? unei persoane impozabile care

a) pe de o parte, exercit? o activitate economic? în cadrul c?reia efectueaz? prest?ri de servicii cu titlu oneros în sensul articolului 2 punctul 1 din A?asea directiv? [...] ?i

b) pe de alt? parte, exercit? în acela?i timp o activitate în care se angajeaz? ca autoritate public? (activitate de autoritate public?), pentru care nu este considerat? persoan? impozabil? în temeiul articolului 4 alineatul (5) din A?asea directiv? [...]

nu trebuie s? îi fie impozitat?, în temeiul articolului 6 alineatul (2) litera (b) din A?asea directiv? [...] prestarea cu titlu gratuit a unui serviciu din domeniul de activitate economic? al acestei persoane impozabile destinat sferei activit?ii sale de autoritate public??"

Cu privire la întreb?rile preliminare

Cu privire la prima întrebare

34 Prin intermediul primei întreb?ri, instan?a de trimitere solicit? în esen?? s? se stabileasc? dac? articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A?asea directiv? trebuie interpretat în sensul c? se opune ca un stat membru s? desemneze ca persoan? impozabil? unic? în scopuri de TVA nu grupul TVA însu?i, ci un membru al acestui grup, ?i anume organiza?ia?umbrel? a acestuia.

35 Trebuie amintit c?, conform unei jurispruden?e constante a Cur?ii, în vederea interpret?rii unei dispozi?ii de drept al Uniunii, trebuie s? se ?in? seama nu numai de formularea acesteia, ci ?i de contextul s?u ?i de obiectivele urm?rite de reglementarea din care face parte aceast? dispozi?ie [a se vedea în special Hot?rârea din 24 februarie 2022, Airhelp (Întârzierea zborului de redirec?ionare), C-451/20, EU:C:2022:123, punctul 22 ?i jurispruden?a citat?].

36 În plus, rezult? atât din cerin?a aplic?rii uniforme a dreptului Uniunii, cât ?i din cea a principiului egalit??ii de tratament c? termenii unei dispozi?ii de drept al Uniunii care nu con?ine nicio trimitere expres? la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul ?i domeniul s?u de aplicare trebuie, în mod normal, s? primeasc? în toat? Uniunea European? o interpretare autonom? ?i uniform? (a se vedea în acest sens Hot?rârea din 25 aprilie 2013, Comisia/Suedia, C-480/10, EU:C:2013:263, punctul 33 ?i jurispruden?a citat?).

37 Pentru o aplicare uniform? a celei de A?asea directive, trebuie în mod specific ca no?iunea de „strâns legate prin leg?turi financiare”, în sensul articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din aceast? directiv?, s? primeasc? o interpretare autonom? ?i uniform?. O astfel de interpretare se impune, în pofida caracterului facultativ pentru statele membre al regimului pe care îl prevede acest articol, pentru a evita, atunci când este pus în practic?, divergen?e în aplicarea acestui regim de la un stat membru la altul (a se vedea în acest sens prin analogie Hot?rârea din 15 aprilie 2021, Finanzamt für Körperschaften Berlin, C-868/19, nepublicat?, EU:C:2021:285, punctul 44 ?i jurispruden?a citat?).

38 În această privință, din modul de redactare a articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă rezultă că acesta permite fiecărui stat membru să considere mai multe entități drept o persoană impozabilă unică dacă acestea sunt stabilite pe teritoriul statului membru respectiv și dacă, deși sunt independente din punct de vedere juridic, sunt strâns legate între ele prin legături financiare, economice și organizaționale. Potrivit modului său de redactare, acest articol nu supune aplicarea sa altor condiții. El nu prevede nici posibilitatea statelor membre de a impune alte condiții operatorilor economici pentru a putea să constituie un grup TVA (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2013, Comisia/Suedia, C-480/10, EU:C:2013:263, punctul 35 și jurisprudența citată).

39 Aplicarea regimului prevăzut la articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă presupune că reglementarea națională adoptată în temeiul acestei dispoziții autorizează entitățile care prezintă legături financiare, economice și organizaționale să înceteze să fie considerate persoane impozabile separate în scopuri de TVA, pentru a fi considerate o persoană impozabilă unică. Astfel, atunci când un stat membru aplică dispoziția menționată, entitatea sau entitățile subordonate în sensul aceleiași dispoziții nu pot fi considerate persoane impozabile sau persoane impozabile în sensul articolului 4 alineatul (1) din A șasea directivă (a se vedea în acest sens Hotărârea din 22 mai 2008, Ampliscientifica și Amplifin, C-162/07, EU:C:2008:301, punctul 19, precum și jurisprudența citată).

40 Rezultă că considerarea drept persoană impozabilă unică în temeiul articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă exclude ca membrii grupului TVA să continue să depună separat declarații privind TVA-ul și să fie identificați în continuare, atât în cadrul grupului, cât și în afara acestuia, ca persoane impozabile, dat fiind că numai persoana impozabilă unică este autorizată să depună declarațiile de impunere menționate. Această dispoziție presupune, așadar, în mod necesar, atunci când este pusă în aplicare de un stat membru, ca prin efectul reglementării naționale de transpunere persoana impozabilă să fie unică și să se atribuie grupului un singur număr de identificare în scopuri de TVA (Hotărârea din 22 mai 2008, Ampliscientifica și Amplifin, C-162/07, EU:C:2008:301, punctele 19 și 20).

41 În consecință, într-o astfel de situație, prestațiile de servicii efectuate de un terț în favoarea unui membru al unui grup TVA trebuie să fie considerate, în scopuri de TVA, ca fiind efectuate nu în favoarea acestui membru, ci a grupului TVA însuși căruia acest membru îi aparține (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 noiembrie 2020, Kaplan International Colleges UK, C-77/19, EU:C:2020:934, punctul 46 și jurisprudența citată).

42 În ceea ce privește contextul articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă, nici din această dispoziție, nici din sistemul instituit prin această directivă nu reiese că ea constituie o dispoziție derogatorie sau specială ce ar trebui interpretată în mod restrictiv. Astfel cum rezultă din jurisprudența Curții, condiția referitoare la existența unei legături strânse pe plan financiar nu poate fi interpretată în mod restrictiv (a se vedea prin analogie, în ceea ce privește articolul 11 din Directiva TVA, Hotărârea din 25 aprilie 2013, Comisia/Suedia, C-480/10, EU:C:2013:263, punctul 36, și Hotărârea din 15 aprilie 2021, Finanzamt für Körperschaften Berlin, C-868/19, nepublicată, EU:C:2021:285, punctul 45).

43 În ceea ce privește obiectivele urmărite de articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă, trebuie amintit de la bun început că, din motivele propunerii Comisiei [COM(73) 950 final] care a condus la adoptarea celei de A șasea directive, rezultă că legiuitorul Uniunii a intenționat, prin adoptarea acestei dispoziții, să permită statelor membre să nu asocieze în mod sistematic calitatea de persoană impozabilă noțiunii de „independență pur juridică”, fie în interesul simplificării administrative, fie al combaterii anumitor abuzuri precum divizarea unei întreprinderi în mai multe persoane impozabile astfel încât fiecare dintre acestea să beneficieze de

un regim special (a se vedea în acest sens Hotărârea din 25 aprilie 2013, Comisia/Suedia, C-480/10, EU:C:2013:263, punctul 37, precum și jurisprudența citată, și Hotărârea din 15 aprilie 2021, Finanzamt für Körperschaften Berlin, C-868/19, nepublicată, EU:C:2021:285, punctul 35, precum și jurisprudența citată).

44 În această privință, deși A șasea directivă nu conținea, până la intrarea în vigoare a celui de al treilea paragraf al articolului 4 alineatul (4), introdus prin Directiva 2006/69/CE a Consiliului din 24 iulie 2006 de modificare a Directivei 77/388/CEE în ceea ce privește anumite măsuri vizând simplificarea procedurilor de percepere a taxei pe valoarea adăugată pentru a contribui la combaterea evaziunii și a fraudei fiscale și de abrogare a anumitor decizii care acordă derogări (JO 2006, L 221, p. 9, Ediție specială, 09/vol. 2, p. 247)], dispoziții exprese care să confere statelor membre posibilitatea de a adopta măsuri necesare pentru combaterea fraudei sau a evaziunii fiscale, această împrejurare nu priva statele membre de posibilitatea de a adopta, înainte de această intrare în vigoare, asemenea măsuri, din moment ce combaterea de către statele membre a fraudei și a evaziunii fiscale este un obiectiv recunoscut și încurajat prin A șasea directivă, chiar în lipsa unei abilitări exprese din partea legiuitorului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2015, Larentia + Minerva și Marenave Schiffahrt, C-108/14 și C-109/14, EU:C:2015:496, punctul 42, precum și jurisprudența citată).

45 Astfel, în vederea aplicării articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă, statele membre, în cadrul marjei lor de apreciere, puteau supune aplicarea regimului de grup TVA anumitor restricții, cu condiția ca ele să se încadreze în obiectivele acestei directive, care urmăresc prevenirea practicilor sau a comportamentelor abuzive ori combaterea fraudei sau a evaziunii fiscale (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 iulie 2015, Larentia + Minerva și Marenave Schiffahrt, C-108/14 și C-109/14, EU:C:2015:496, punctul 41, precum și jurisprudența citată).

46 În speță, din explicațiile furnizate de instanța de trimitere și de guvernul german rezultă că legiuitorul german a utilizat opțiunea oferită de articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă prin intermediul articolului 2 alineatul (2) punctul 2 din UStG, care prevede posibilitatea de a forma „unități fiscale”.

47 Din aceleași explicații rezultă de asemenea că, în temeiul dreptului german, deși organizația umbrelă a unui grup TVA este considerată drept persoană impozabilă unică a acestui grup, în sensul articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă, articolul 73 din AO prevede totuși că o societate organic legată poate, dacă este cazul, să fie obligată la plata impozitelor aferente celorlalți membri ai unității fiscale din care face parte, inclusiv ale organizației umbrelă a acesteia, pentru care unitatea fiscală pe care o formează acestea este relevantă pe plan fiscal.

48 În ceea ce privește, mai întâi, aspectul dacă articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă se opune practicii germane care constă în desemnarea drept persoană impozabilă unică nu a grupului TVA însuși, ci a unui membru al acestuia, și anume a organizației umbrelă a acestuia, este necesar să se precizeze că, deși Curtea a declarat în esență, în Hotărârea din 22 mai 2008, Ampliscientifica și Amplifin (C-162/07, EU:C:2008:301, punctele 19 și 20), precum și în Hotărârea din 17 septembrie 2014, Skandia America (USA), filial Sverige (C-77/13, EU:C:2014:2225, punctele 34, 35 și 37), că grupul TVA este, în calitate de persoană impozabilă, obligat la plata TVA, nu este mai puțin adevărat că, în cazul în care mai mulți membri independenți din punct de vedere juridic ai unui grup TVA constituie, împreună, o persoană impozabilă unică, un interlocutor unic trebuie să își asume obligațiile acestui grup TVA față de autoritățile fiscale. Or, articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă nu cuprinde nicio dispoziție privind desemnarea entității reprezentative a grupului TVA, nici privind forma în

care aceasta îţi asum? obliga?iile de persoan? impozabil? ale unui astfel de grup.

49 În această privin?? şi independent de posibilitatea de a prevedea o reprezentare a grupului TVA de c?tre unul dintre aceşti membri, obiectivele men?ionate la punctul 43 pot justifica faptul c? organiza?ia?umbrel? a grupului TVA este desemnat? ca persoan? impozabil? unic?, atunci când această organiza?ie este în m?sur? s? îţi impun? voin?a în fa?a celorlalte entit??i care fac parte din respectivul grup, permi?ând s? asigure colectarea corect? a TVA?ului.

50 În aceste condi?ii, mai trebuie ca împrejurarea c? nu grupul TVA însuşi, ci organiza?ia?umbrel? a acestuia care îl reprezint? îndepline?te rolul de persoan? impozabil? unic?, în sensul articolului 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A ?asea directiv?, s? nu determine un risc de pierderi fiscale.

51 Or, din aceste explica?ii furnizate de instan?a de trimitere, astfel cum au fost ar?tate la punctul 28 din prezenta hot?râre, precum şi de guvernul german în observa?iile sale scrise, reiese c?, în m?sura în care obliga?ia de declarare ce revine acestei organiza?ii?umbrel? se extinde la presta?iile furnizate şi primite de toţi membrii acestui grup, iar datoria fiscal? ce rezult? cuprinde integralitatea respectivelor presta?ii, s?ar ajunge la acelaşi rezultat ca şi în cazul în care grupul TVA ar fi el însuşi supus acestei taxe.

52 Din aceste explica?ii reiese de asemenea c?, deşi, în temeiul dreptului german, toate obliga?iile în materie de TVA ar reveni organiza?iei?umbrel? men?ionate, în calitatea sa de reprezentant al grupului TVA în fa?a administra?iilor fiscale competente, nu este mai puţin adev?rat c? acestea din urm? pot, dac? este cazul, s? se îndrepte împotriva celorlalte entit??i care fac parte din grupul men?ionat, întemeindu?se pe articolul 73 din AO.

53 ?inând seama de elementele care preced?, este necesar s? se considere c? articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A ?asea directiv? trebuie interpretat în sensul c? nu se opune ca un stat membru s? desemneze, în calitate de persoan? impozabil? unic? în scopuri de TVA, nu grupul TVA însuşi, ci un membru al acestui grup, şi anume organiza?ia?umbrel? a acestuia, atunci când această organiza?ie este în m?sur? s? îţi impun? voin?a în fa?a celorlalte entit??i care fac parte din acest grup şi cu condi?ia ca această desemnare s? nu determine un risc de pierderi fiscale.

Cu privire la a doua întrebare

54 Prin intermediul celei de a doua întreb?ri, instan?a de trimitere solicit? în esen?? s? se stabileasc? dac?, în situa?ia unei entit??i care constituie persoana impozabil? unic? a unui grup TVA şi care desf??oar?, pe de o parte, activit??i economice pentru care este impozabil? şi, pe de alt? parte, activit??i în cadrul exercit?rii prerogativelor de autoritate public?, pentru care nu este considerat? persoan? impozabil? în scopuri de TVA în temeiul articolului 4 alineatul (5) din A ?asea directiv?, furnizarea de c?tre o entitate care face parte din acest grup a unei prest?ri de servicii în leg?tur? cu exercitarea men?ionat? trebuie s? fie considerat? drept o prestare de servicii care intr? în domeniul de activitate economic? al respectivei persoane impozabile unice şi destinat? sferei activit??ii sale de autoritate public?, ce poate fi impozitat? în temeiul articolului 6 alineatul (2) litera (b) din această directiv?.

55 Trebuie amintit de la bun început c?, potrivit articolului 6 alineatul (2) litera (b) din A ?asea directiv?, se consider? prest?ri de servicii cu titlu oneros prestarea de servicii de c?tre persoanele impozabile în folosul propriu sau al personalului acestora sau, mai general, în alte scopuri decât pentru desf??urarea activit??ii economice.

56 Curtea a statuat deja c? articolul 6 alineatul (2) litera (b) din A ?asea directiv? împiedic? o

persoană impozabilă sau membri ai personalului său să obțină prestări de servicii din partea persoanei impozabile, cu scutire de taxă, pentru care o persoană privată ar fi trebuit să achite TVA-ul (Hotărârea din 20 ianuarie 2005, Hotel Scandic Gåsabäck, C-412/03, EU:C:2005:47, punctul 23).

57 În schimb, articolul 6 alineatul (2) litera (b) din A șasea directivă nu este de natură să stabilească o normă potrivit căreia operațiunile care se află în afara domeniului de aplicare al regimului TVA-ului pot fi considerate ca fiind efectuate „în alte scopuri” decât pentru desfășurarea activității economice în sensul acestei dispoziții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 12 februarie 2009, Vereniging Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie, C-515/07, EU:C:2009:88, punctul 38).

58 Rezultă că, atunci când o persoană impozabilă unică a unui grup TVA beneficiază de o prestare de servicii din partea unei entități care face parte din acest grup destinat domeniului său de activitate de autoritate publică, a aprecia că o astfel de prestare este impozabilă în temeiul articolului 6 alineatul (2) litera (b) din A șasea directivă ar însemna să se considere că prestarea menționată este efectuată în alte scopuri decât pentru desfășurarea activității economice și, prin urmare, să se considere că activitatea de autoritate publică ce se află în afara domeniului de aplicare al TVA-ului, conform articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă, este o astfel de activitate.

59 O asemenea interpretare ar lipsi de sens atât articolul 2 punctul 1, cât și articolul 4 alineatul (5) din A șasea directivă.

60 În plus, trebuie precizat că, în orice caz, articolul 6 alineatul (2) litera (b) din A șasea directivă nu privește decât operațiunile „gratuite” care sunt considerate operațiuni cu titlu oneros, în scopuri de TVA (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 ianuarie 2005, Hotel Scandic Gåsabäck, C-412/03, EU:C:2005:47, punctul 24).

61 Or, în speță, astfel cum s-a subliniat la punctele 13 și 17 din prezenta hotărâre și așa cum a arătat de asemenea doamna avocat general la punctul 50 din concluzii, din decizia de trimitere reiese în mod clar că o contraprestație financiară fusese furnizată de organizația umbrelă S pentru serviciile de curățenie prestate de U GmbH atât în contextul activității sale economice, cât și în contextul activității sale de autoritate publică.

62 Prin urmare, întrucât prestările în cauză sunt efectuate cu titlu oneros, în sensul articolului 2 din A șasea directivă, articolul 6 alineatul (2) litera (b) din aceasta nu are nicidecum vocația să se aplice.

63 Având în vedere considerațiile care preced, este necesar să se răspundă la a doua întrebare că dreptul Uniunii trebuie interpretat în sensul că, în ipoteza unei entități care constituie persoana impozabilă unică a unui grup TVA și care desfășoară, pe de o parte, activități economice pentru care este impozabilă și, pe de altă parte, activități în cadrul exercitării prerogativelor de autoritate publică, pentru care nu este considerată persoană impozabilă în scopuri de TVA în temeiul articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă, furnizarea de către o entitate care face parte din acest grup a unei prestări de servicii în legătură cu exercitarea menționată nu trebuie să fie impozitată în temeiul articolului 6 alineatul (2) litera (b) din această directivă.

Cu privire la cheltuielile de judecată

64 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la

cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera întâi) declară:

1) **Articolul 4 alineatul (4) al doilea paragraf din A șasea directivă 77/388/CEE a Consiliului din 17 mai 1977 privind armonizarea legislațiilor statelor membre referitoare la impozitele pe cifra de afaceri – sistemul comun al taxei pe valoarea adăugată: baza unitară de evaluare**

trebuie interpretat în sensul că

nu se opune ca un stat membru să desemneze, în calitate de persoană impozabilă unică a unui grup format din persoane independente din punct de vedere juridic, dar strâns legate între ele prin legături financiare, economice și organizaționale, organizația umbrelă a acestuia, atunci când această organizație este în măsură să își impună voința în fața celorlalte entități care fac parte din acest grup și cu condiția ca această desemnare să nu determine un risc de pierderi fiscale.

2) **Dreptul Uniunii**

trebuie interpretate în sensul că,

în ipoteza unei entități care constituie persoana impozabilă unică a unui grup format din persoane independente din punct de vedere juridic, dar strâns legate între ele prin legături financiare, economice și organizaționale, și care desfășoară, pe de o parte, activități economice pentru care este impozabilă și, pe de altă parte, activități în cadrul exercitării prerogativelor de autoritate publică, pentru care nu este considerată persoană impozabilă în scopuri de taxă pe valoare adăugată în temeiul articolului 4 alineatul (5) din A șasea directivă, furnizarea de către o entitate care face parte din acest grup a unei prestări de servicii în legătură cu exercitarea menționată nu trebuie să fie impozitată în temeiul articolului 6 alineatul (2) litera (b) din această directivă.

Semnături

* Limba de procedură: germană.